LATVIEŠU VĒSTNESIS

LATVIAN NEWS BULLETIN

Redakcija-Editorial Office: Hotel Convikt, Dillingen/Donau, Bayern (13b)

Iznāk divi reizes nedēlā — Published twice a week.

Nr. 10 (12) | Authorized by Military Government and UNRRA | Dillingenā, 6. februārī

Alfrēds Bērziņš

Dzimtenei atrautie

Drausmīgais otrs pasaules kaŗš ar saviem līdz šim vēsturē nepiedzīvotiem apmēriem un postījumiem ir sitis dziļas un sāpīgas rētas vai visām tautām un valstīm, sevišķi vecā Eiropā. Nopostītās pilsētas, iznīcinātie gadsimteņos celtie kultūras piemineklī, rūsošas fabriku drupas un atmatās aizlaistie lauki ir vēl vienmēr uzskatāmi liecinieki tam, ar kādu mechanisku cietsirdību kaŗš darījis savu drūmo darbu. Varbūt mazāk uzkrītošs par sagŗautām pilsētām, tomēr savā traģiskā dziļumā daudz baismāks ir posts, kādu kaŗš plecos uzvēlis tiem, kas pret savu gribu ir atrauti tēvu zemei. Daudzi kaŗā ir zaudējuši mantu, veselību, dažus ģimenes locekļus, bet no dzimtenes atrautie ir zaudējuši visu, atskaitot kaŗlu dzīvību un cerības, ka reiz taisnība triumfēs pār brutālo varu, pavefot tiem ceļu atpakaļ uz dzimteni, uz dzīvošanu, uz dzīvību pašu.

Vajaga tikai brītiņu barakās, kazarmās vai vecās fabriku ēkās, kur tagad no dzimtenes atrautie ir atraduši patvērumu, ieskatīties viņu acīs un paklausīties valodās, lai būtu skaidrs, cik maz laicīgās mantas, bet cik smagu nenokratāmu bēdu nastu tie ir paņēmuši līdzi no dzimtenes svešumā. Viņu valoda ir smaga un sūra rūgtuma pilna, kā dūmi no slapjām malkas šķilām krāsnītēs, kas tos pasargā no nosalšanas, bet nesilda. Un valodas, lai par ko arī nebūtu sākumu ņēmušas, vienmēr atgriežas uz dzimteni, uz tēva mājām. Bet nēl Kas pats te nav bijis un nav no dzimtenes strauts, tas nevar ieraudzīt valgo mitrumu bēgļa acīs un nevar sadzirdēt viņa balss lēno drebēšanu, pieminot tēvu zemi un visu, kas ar to saistās.

Šo nelaimīgo, bez vainas no dzimtenes atrauto vidū atrodamies arī mēs, latvieši, jo Vācijas sakaušana ir devusi maiņu tikai okupācijas varām, bet ne brīvību mūsu tautai. Dievs zina, ka mēs neesam tiekušies ne pēc diega galiņa, kas ir piederējies citiem. Bet Viņš arī zina, ka, brīvībā uzaugušiem, mums nelieksies muguras verdzības vaļās. Vācu un citās koncentrācijas nometnēs desmitiem un simtiem tūkstošu latviešu ir apliecinājuši un turpina apliecināt ar spītīgu lepnību sirdīs šo vārdu patiesību. Mēs zinām un apzināmies tagad labi, bez kādām lielākām ilūzijām, ka mūsu tautas likteni un nākotni mēs nesam paši sevī. Tas neizslēdz mūsu patieso pateicību valstīm, tautām un personām, kas, pareizi izprotot mūsu stāvokli, cenšas to pēc spēkiem atvieglot. Bet no mums pašiem, no mūsu nacionālā spēka un dzīvotgribas atkarājas, vai šī kaŗa izsauktais posts būs tikai viens drūms posms mūsu vēsturē vai arī negrozāms liktenis.

Šo smago nopietnību apzinoties, ikviena pienākums ir darīt iespējamo kā ģimenēs un dažāda veida un pakāpju organizācijās, lai mēs nenomaldāmies, meklēdami, no pareizā latvietības cela, kas vienīgais mūs var saturēt vienkopus un reiz, kad mūsu diena nāks, laut triumfēt pār postu, kas, daudz launa nodarīdams, nav tomēr varējis uzvaru gūt pār mums.

Apzināta nacionāla latviska griba lai ir un paliek mūsu stājas pamatos!

Norvēģijas ārlietu ministrs Lijs - UNO ģenerālsekretārs

UNO pasaules Drošības padome par Vienoto Nāciju organizācijas ģenerālsekretāru, pēc 5 lielvalstu iepriekšējas vienošanās, izraudzīja Norvēģijas ārlietu ministru Trigvi Liju (Trygve Lie). ASV un Lielbritānija sākumā par UNO ģeneralsekretāru proponēja Kanādas vēstnieku Vašingtonā Lesteru Pirsonu, bet PSRS — Dienvidslavijas vēstnieku Vašingtonā Simicu vai vismaz Polijas ārlietu ministru Zimovski. 28. janv. ASV delegācija pēkšņi atteicās no Pirsona kandidatūras un proponēja Liju.

Aiz „dzelzs priekškara"

Kāds mūsu tautietis, kas šī gada sākumā pārnācis no krievu okupācijas joslas Vācijā, par dzīvi aiz „dzelzs priekškara" stāsta:

— Krievu ofensīva bija tik pēkšņa, ka mēs, pāri par 200 latviešu, kufus kaŗa briesmas bija spiedušas atstāt dzimteni, nepaspējām vēl ne kārtīgi attapties, kad fronte bija jau mums pāri — pie mums, ap mums un aiz mums. Mūsu cerības nokļūt uz rietumiem nu līdzinājās nullei. Tas notika pag. gada sākumā. Pamata bija ļoti maz, bet vēl izmēģinājām „izlaušanos". Nopirkām zirgus un devāmies ceļā V. virzienā. Līdz jaunai frontes un vēlākai demarkācijas līnijai nokluvām bez lieliem starpgadījumiem, bet tālākais ceļš bija slēgts. Bija jāgriežas atpakaļ. Daudziem mantu saiņi bija atviegloti, jo „izpalīdzīgi" laudis un cīnītāji visus atbrīvoja no liekiem smagumiem.

Ko darīt tālāk? Šis jautājums mūs nodarbināja dienas un bezmiega nakšu stundas. Pārdomu rezultātā daļa tautiešu samierinājās ar likteni: kas būs — būs! Pārtikas apstākļi bija grūti. Krievi visur piedāvāja tulku, grāmatvežu u. c. vietas. Amatos pieņēma bez kaut kādām formalitātēm un iztaujām. Nodarbinātie ar pārtiku drīz bija apgādāti samērā labi. Viss tas veicināja latviešu saistīšanos krievu piedāvātā darbā. Pēc laika bija grūti atrast krievu iestādes, kufās nestrādātu arī kāds latvietis. Atsevišķās grupās vai pa vienam klīda arī austrumu-frontē izklaidētie latviešu leģionāri. Sākumā piedzīvoti gadījumi, ka tos, notverot, nošāva, bet vēlāk tas vairs neesot noticis. Latviešu kafavīrī tad vākti vienkopus un nosūtīti nezināmā virzienā. Daļa turpretim tūlīt norīkota tepat okupācijas joslā apsardzes dienestā pie dažādām noliktavām u. t. t. Šādu dienestu daudzi turpina vēl tagad.

Stāvoklim daudzmaz nostabilizējoties, visus latviešus, kas nebija iesaistījušies krievu okupācijas iestāžu dienestā, salasīja vienkopus laukos iekārtotās savākšanas nometnēs un nosūtīja prom. Bija izteikti solījumi, ka viņus vedīšot uz Latviju. Palicēji ar aizbraucējiem norunāja, ka pēc ierašanās Latvijā tie nekavējoties rakstīs, jo pasta satiksme pastāv, bet līdz manai aizbraukšanai biju dzirdējis tikai par vienas atklātnes saņemšanu tieši no šiem braucējiem.

Krievu pusē par tautiešu dzīvi citās okupācijas joslās Vācijā nav tikpat kā nekāda priekšstata. No vāciešiem, kas pārnāk uz krievu joslu, gan izzinājām, ka angļu un amerikāņu joslā latvieši vispār vēl atrodoties, bet cik, kādos apstākļos u. t. t., to tuvāk neviens nezina un nav arī iespējams noskaidrot. Dzirdējām arī par latviešu laikrakstu iznākšanu rietumu joslās, bet tas arī bija viss.

No saņemtām vēstulēm (viena pienāca arī no Mazsalacas apkārtnes), krievu laikrakstiem un sastaptiem vācu kaŗa gūstekņiem, kas atgriezušies no Latvijas, par dzīvi tur izlobījām maz iepriecinoša. Lauksaimniecību īpašniekiem, kas vēl palikuši savās saimniecībās, esot atstātas 5 pūrvietas zemes un 1 govs. Dzīve tiem vientuļa, jo lielākā daļa pazīstamo un kaimiņu esot aizbraukuši ciemos vairāku 1000 km attālumā. Rīgā — artilerijas kazarmās pie Krusta baznīcas un Centrāltirgū iekārtotas lielas gūstekņu nometnes, kufās atradušies arī latviešu kafavīri. Katrā otrā mājā esot degvīna tirgotava. Darbojoties Vairogs, VEF's u. c. fabrikas. Pārtika pēc kartītēm, trūcīga. Šo un to varot tomēr „piespekulēt", un tā esot iespējams dzīvību izvilkt.

Savās gaitās krievu joslā esmu ticies ar „Zelta Ābeles" darbinieku Sīli, Dr. Meņģeli no Līgatnes, Dr. Rubeni, zobārsti Jurģi no Cēsīm, vlt. Oša dzīves biedri un ar tās māsu Roni, advokāta Siliņa sievu, sekretāra Ruduma brāli, pltn. Krūmiņu un ar citiem.

L-gā vēl atradās Liepājas zīdaiņu nams ar 55 darbiniekiem un 99 bērniem. To vairākkārt gatavojās sūtīt uz dzimteni, bet transporta grūtību dēļ tas vēl līdz pēdējam laikam nebija noticis. Nekādas papildus devas arī viņi nesaņem, bet pagaidām dzīvoja puslīdz apmierinošos apstākļos, jo glābj vecie krājumi. Iegūtas dažas govis un nobaro cūkas.

Vācieši vārda pilnā nozīmē cieš badu. Kaut gan pastāv kartīšu sistēma, veikalos var nopirkt vienīgi 1400 g maizes nedēlā. Par pārējiem produktiem nav ko sapņot. Maizes kukulim ir neaprakstāma vērtība. Pret to maiņas celā var iegūt visu, ko vien vēlas. Mājlopi vāciešiem vairs tikpat kā nepieder. Tie „nacionālizēti". Okupācijas spēku rīcībā un pārziņā esošie mājlopu bari tāpat strauji plok, jo lopu un mantu izvešanai krievu lietošanai esot atlauts vienīgi Brestas-Litovskas dzelzceļš. Armija lopus tāpēc labāk apēd uz vietas.

Vilcienu regulāras satiksmes tikpat kā nav. Daudz līnijām sliedes nomontētas. Velosipedi un spēkrati vāciešiem vairs nepieder.

Atsevišķos ciemos sākusi darboties vienīgā politiskā partija — komūnisti. Uzdodamies par Prūsijas vācieti, kas grib iestāties partijā, kādā no šīm ciemu partijas mītnēm iegāju arī es. Kaut gan partija te bija noorganizēta jau ilgāku laiku, man piedāvāja „reto" izdevību saņemt biedra karti ar 10. numuru. Man, protams, bija vēl „jāapdomājas," un tā atstāju partijas rezidenci arī bez kartes. NKVD atklātu darbību neredz. Krievu kafaspēks katrā ciemā, bet tieši pēdējā laikā novērojama pastiprināta demobilizācija. Ļoti bieži redzams, kā uz mājām braucošo un daudziem mantu saiņiem apkrāvušos krievu izpalīdzīgi iesēdina vilcienā šo mantu īpašnieks — vācietis. Maizes rieciens, ko iegūvis pavadītājs, licis tam aizmirst visu pārējo. Sarkanarmiešos nav noskaņojuma jaunam kaŗam. Viņi atbild, ka kaŗa tie nebaidās: Kīnas un Indijas masas stāvot viņu pusē.

Izmantoju izdevību ieskatīties arī Polijai nodotos vācu apgabalos. To polu skaits, kas sākumā simpatizēja krieviem, tagad stipri samazinājies. Krievi polu iekšējā dzīvē atklāti neiejaucoties. Polu un vāciešu attiecības var raksturot par pilnīgi tādām pat, kādas tās bija vācu varas laikos, protams, mainītās lomās. Uz ceļiem ikdieniška parādība ir vāciešu grupas, kufas pātagām bruņojušies poļi dzen rietumu virzienā, ārā no Polijai nodotiem apgabaliem. —

Stāstītājs piemetina, ka viņam kā nodarbinātam pie krieviem slikti nav klājies, bet tagad viņā jūtoties kā no launa sapņa atmodies.

Heinrichs Ritums

„Slavenu mākslinieku darbi latviešu izstādē"

Tādu virsrakstu savam rakstam 22. janv. liek amerikāņu armijas grupas laikraksts „Beachhead News", kas pāri par trīs ceturtdaļām savas titullapas veltī aprakstam un uzņēmumiem par latviešu mākslas izstādi. Visas laikraksta lapas platumā vienā uzņēmumā redzamas latvietes tautas tērpos, bet otrā — prof. L. Līberts pie savas gleznas. Amerikāņu armijas seržants Džons Dous (John H. Dow) tālāk raksta:

„Latviešu mākslas izstāde, ko 21. janv. atklāja Georga 2. skolā un kas turpināsies līdz 3. februārim, pievērš mūsu uzmanību vienai no tām tautām, kas pašreiz ir bez dzimtenes, bet kas, droši vien, ir viena no viskultūrālākajām un apdāvinātākajām Eiropā.

Latviešu kolonija Eslingenā apvieno ap 6.000 personu. Še atrodas vairāki mākslinieki ar pasaules slavu, un viņu darbi skatāmi visas zemes lodes gleznu galerijās un mūzejos. Šie mākslinieki, atstājot savu zemi, pameta visas savas materiālās vērtības un mantu, bet līdz pašēma — savu kultūru. Svešumā viņi cīnās, lai to uzturētu dzīvu. Un cīnās ar sekmēm; to droši apliecinās ikviens, kas skata šo izstādi.

Raksturigs un izcils šo mākslinieku vidū ir Ludolfs Liberts, kufa ellas gleznas redzamas Eslingenas mākslas izstādē. Līberta darbi atrodas arī Parīzes, Ņujorkas, Vīnes, Maskavas mūzejos un daudz citos mākslas centros, arī viņa dzimtenē Rīgā.

Glezniecība nav vienīgā mākslas nozare, kufā latviešiem izcili sasniegumi. Lai gan latviešu zemē, kas vidusmēra amerikānim pirms 1939. gada bija vēl nepazīstama, ir tikai ap 2 milj. iedzīvotāju, tomēr tās tauta radīja operu, kas, atskaitot itaļu, ir viena no labākajām pasaulē. Arī latviešu baletam ir pasaules slava. Nometnes teātŗa trupa arī pašreiz cītīgi strādā.

Izglītības līmenis Latvijā pirms kaŗa bija līdzīgs Amerikas un Lielbritānijas līmenim, un neapšaubāmi augstāks par jebkufu citu Eiropas valsti. Daudzi, taisnību sakot — vairums, latvieši runā četras līdz piecas valodas. Eslingenas nometnē uzturas 20 universitātes profesoru, ap 100 skolotāju, vairāk kā 1400 skolēnu un 1300 pieaugušo, kas mācās dažādos kursos. Latviešu slāpes pēc izglītības liekas neremdināmas.

Piecdesmit ārstu — daudzi no tiem vadoši Eiropas speciālisti — rūpējas par šejienes latviešu veselību. Ievērojams skaits mācītu mūsu un seši līdz astoņi spējīgi speciālisti-zobārsti arī ir šo latviešu vidū.

Latvieši ir strādīga tauta; ja viņi nemācās — gandrīz puse savas zināšanas te papildina dažādos kursos — viņi atrod citu nodarbošanos. Latviešu vidū ir amatnieki, techniķi un cilvēki ar pieredzi gandrīz visās rūpniecības nozarēs. Apmēram 100 latvietes, valodas prasmes dēļ, ar atzīstamu veiksmi strādā CCD korektūras darbos."

Pēc apvainojošiem rakstiem, kas par baltu tautām parādījās vācu un amerikāņu kafavīru presē šī gada sākumā, ir patiess prieks un gandarījums lasīt šādas rindas. Šis raksts atkal ir pierādījums tam, cik daudz mēs trimdas apstākļos paši varam darīt sava stāvokļa noskaidrošanā, svešnieku iepazīstināšanā ar latviešu gara diženumu un bagātību.

Eslingeniešu mākslas izstādē bija skatāmi 180 latviešu mākslinieku darbi. Reprezentēti bija prof. V. Purvītis, prof. L. Liberts, prof. J. Kuga, Annuss, Vidbergs, Gailis, Mitrevics, Mitrevics-Švembergs, Šaumanis, Dārziņa-Ozoliņa, Fr. Bange, Gūtmanis, Egīls Hermanovskis, Kuga jn., Pīladzis.

Latviešu trimdinieku pateicība mākslinieciem un visiem Eslingenas nometnes darbiniekiem, kas cīnuši latviešu vārda labo skaņu. Viņu darbs lai ir dzenulis pārējām latviešu kopām un nometnēm ievīt arī savu lauru lapu trimdas latviešu goda vainagā.

Stud. philos. J. Krastiņš

Tautiešiem

Avīžu raksti un ziņojumi uz vietām rāda, ka ir tautieši, kufus sākusi nodarbināt doma par izceļošanu. Ja jau ierosināts atvērt izceļotāju birojus un paredzēta reģistrācija, — tā viens otrs spriež, — vai tad nebūtu laiks aut kājas tālākām emigrācijas gaitām? — Te nu jāzina, ka izceļošanas iespēja mūsu tautai pašreiz varētu būt tikai pavisam niecīga. Tā, piemēram, ASV valdība tekošam gadam iecelotāju skaitu noteikusi uz 39.000. Tā kā katrai ieinteresētai nācijai, samērā ar tās lielumu, no šī skaita ir noteikta sava kvota, tad katrs var iedomāties, cik niecīgs būs latviešiem piešķiramais iecelotāju skaits, — tikai daži simti.

Bet šai lietai ir vēl otra puse, kas dziļi skaŗ mūsu tautas nākotni. Latviešu tauta, kas pēdējo gadu traģiskajos notikumos jau tā ir saskelta vairākās daļās un izsvaidīta pa svešām zemēm, nevarēs tikt glābta no bojā ejas, ja viņai neizdosies saglabāt vienkopus sayu dzīvo spēku. Mazas, no tautas kodola atrautas drumstalas viegli jo viegli šķīst svešu tautu jūfā un savai tautai iet zudumā. Nevar teikt, ka mēs aizvien esam pratuši pietiekami augsti novērtēt tās tradicijas un to kopības garu, kas arī skaitliski mazu tautu var pasargāt no iznīcības. Visu to apsvefot, ir skaidrs, ka pārsteidzīga un separāta mazu grupu vai atsevišķu personu rīcība šai jautājumā, var beigties ļoti liktenīgi kā tām pašām, tā mums visiem. LCK tāpēc tur par savu pienākumu brīdināt no šādas rīcības.

LCK griezusies attiecīgās iestādēs ar lūgumu dot latviešu bēgļiem iespēju saglabāt savu kopību un nepabalstīt individuālu izceļošanu, kamēr Latvijas liktenis nebūs izlemts miera konferencē.

Latviešu Centrālā Komiteja
„LCK IB" Detmoldā

Uzaicinājums

Vācu okupācijas laikā pastāvējušo Latvijas patriotu pretnacistu organizāciju aktīvus līdzdarbiniekus lūdz steidzami paziņot savas tagadējās atrašanās vietas un sniegt ziņas par tiem pagrīdes darbiniekiem, kas gājuši bojā cietumos vai koncentrācijas nometnēs, minot laiku un vietu, kur tas noticis. Tāpat lūdz paziņot, vai, kādi un cik pagrīdes laikrakstu (Lāčplēsis, Dzimtā Zeme, Tautas Balss) atrodas pie pagrīdes darbiniekiem vai citiem latviešiem. Paziņojumus sūtīt Erikam Pārupam: Latvian Camp, „Frische Quelle", Hiddesen bei Detmold, Lippe (21).

„Latviešu Vēstneša" redakcija uzaicina Latvijas patriotu organizāciju dalībniekus piesūtīt redakcijai (Hotel Convikt, Dillingen/Donau, Bayern) savu atmiņu aprakstus un vācu okupācijas varas apkaŗošanas notēlojumus publicēšanai laikrakstā.

Jekelns atzinies: latvieša nošaušana katram SS-vācietim bijusi goda lieta

Maskavas radiofons 27. janv. ziņoja, ka Rīgā darbojas kaŗa tribunāls, kas tiesā vāciešus par Baltijas „padomju republikās" izdarītiem noziegumiem. Madonas radiofons ziņo, ka „SS-obergrupenfīrers" un policijas ģenerālis Jekelns, kam 1944. g. vasarā un rudenī, padomju armijai sākot strauju uzbrukumu austrumos, bija dota neierobežota vara Baltijas telpā, tiesā atzinies, ka viņš personīgi esot nošāvis 100 latviešu. Katrs vācu SS-vīrs, viņš teicis, esot uzskatījis par goda lietu nošaut kādu latvieti. Bijis rīkojums latviešus piespiedu kārtā sūtīt uz Vāciju. Pēc Himmlera pavēles Latvijas psichiātriskās slimnīcās apšauti slimnieki.

Tiesā pratināti inš. Hote, Blūms no Jelgavas u. c. Vācu okupācijas laikā ...emmos un vācu koncentrācijas nometnēs ieslodzīti 20.000 latviešu, 20.000 lietuviešu un 10.000 igauņu

(Beigas sk. 3. lappusē)

Chronika

Latvijas „de jure" atzīšanas atceres dienā — 26. janv. Mannheimas latvieši UNRRA's „Kasino" zālē noklausījās komitejas pr-ža zv. adv. Evalda Mendiāna atskatu par Latvijas tapšanu un koncertu, ko deva gaidīti un mīli viesi — Aīnanda Liberte-Rebāne un komp. Volfgangs Dārziņš. — UNRRA's vadība iekārto kantīni, kur par darbā nopelnītiem punktiem Mannheimas tautieši varēs iegādāties cigaretes, cigārus, saldumus, dažādus krēmus, žiletasmenīšus. Vēlāk būšot iespējams iegādāties cela somas, lietussargus u. c. noderīgas lietas. Tautieši iepriecināti par labo attiecību izveidošanu ar UNRRA's vienības vadību, kas tagad ierodas arī latviešu sarīkojumos. Apmierinājums arī ar „sausās devas" palielināšanos un kvalitātes uzlabošanos (R. Apenītis). — Štutgartas latviešu Sillenbuchas nometnē bērnudārzu vada A. Grundmane, bet skolu E. Purgaile (A. Purgailis). — Altētingas apriņķī Augšbavārijā, pēc LSK pilnvarnieka Dr. A. Jurkāna ziņām, pašreiz 991 latvietis. To vidū 228 bērni līdz 14 g. vecumam. 4 invalidiem gādā protēzes. Vāc līdzēklus un sainīšus, lai varētu atbalstīt internētos latviešu kaŗavīrus, kas atrodas Garmišas un Garsas kaŗa slimnīcās. Saņemti norādījumi, ka mūsu tautieši atrodas arī Platlingas gūstekņu nometnē un Štraubingas kaŗa slimnīcā. — „St. Paulusstift" latviešu nometnē Neietingā 18. janv. ievēlētā dāmu komiteja — N. Paukule, M. Rinka, H. Libīga, J. Runge, E. Lazdāne un S. Klēsmane apņēmusies rūpēties par tautiešu bērnu fizisko un garīgo labklājību („Atbalss" Altētingā). — Arturs Priednieks un Mirdza Sīle janvāŗa beigās dziedāja Lauingenas latviešu nometnē pie Donavas. Koncertā piedalījās arī nometnes iemītnieki — pianists Dr. P. Cukurs un vijoln. A. Baumanis. Viss atlikums ziedots Lauingenas un Kleinkēcas latviešu ev.-lut. 18. novembŗa draudzei (A. Š.). — Latvijas zvērinātu advokātu padomes bij. priekšsēža biedrs zv. adv. Valdemārs Minkevičs Vācijā, tuvojoties sarkanarmijai, pie bēgšanas noslīcis. — Karintijā, Austrijā vēl aizvien dzīvo ap 650 latviešu, kaut gan priekš dažiem mēnešiem, viņu skaits pārsniedza tūkstoti. Tagad vairāki simti no Karintijas pārcēlušies uz Zalcburgu un Vāciju. Par prombraukšanu, siltākam laikam iestājoties, domā arī Karintijā palikušie. Braukšanas atlaujas pašreiz nevienam neizsniedz. Lielākā latviešu nometne ir Spitālā, kur koka barakās kopā ar 2000 dienvidslaviem mīt 120 latviešu, 70 lietuviešu un 10 igauņu. Liencas nometnē 60 latviešu, Kellersbergā 50 un Klagenfurtā 30. Daudzi dzīvo privāti ar austriešu pārtikas kartītēm vien. Strādā tikai mazākā daļa. Ārstiem, to vidū prof. Dr. med. R. Snikerim, Dr. M. Veidmanei un Dr. Straumanei, praktizēt neatļauj. Adolfu Kaktiņu, kā ziņo inž. A. Kuze, Fillachā nomāc vientulība un bezdarbs. Nav izdevies mēģinājums pārcelties uz citu vietu, kur mūsu lielajam dziedonim pavērtos plašāks darba lauks. Kaktiņa meita zobārste Andersone strādā par sekretāri angļu Sarkanā krustā. No Karintijas aizbraucis dzied. Obšteins, bet dzied. N. Valdovskai pārcelšanās uz Zalcburgu nav izdevusies. — Janvāŗa pirmajā pusē sarkanarmijas vadība Vīnē dabūjusi atlauju meklēt savus dezertierus arī pārējo lielvalstu okupācijas territorijā. Apcietināti vairāki latvieši, kas satraucis Vīnē vēl palikušos nedaudzos tautiešus. Apcietināto vidū dzelzceļnieks Michails Lavrinovičs ar sievu, kas vēlāk atbrīvota. Pazudusi Lūšu ģimene. Krievu „dezertieŗu" meklēšana citās joslās vēlāk gan pārtraukta. — 20. janv. latviešu pārstāvji no visiem Austrijas apgabaliem Glāzenbachas nometnē pie Zalcburgas vēlēja pastāvīgo Latviešu komiteju Austrijā. — UNRRA's vienības vadība paziņojusi latviešiem Glāzenbachas nometnē, ka arī viņiem tagad atlauta pasta satiksme ar visām pasaules valstīm, izņemot Vāciju un Japānu. Nododot vēstules uz ārvalstīm UNRRA's vienībai, tā ar amerikāņu armijas iestāžu vidutājību nogādās vēstules adresātiem ātrāk par kārtējo pasta satiksmi („Latviešu Balss Austrijā" Glāzenbachā).

Tībingenā, franču okupācijas joslā, dzīvo un studē ap 200 latviešu studentu. Sekojot franču militāro iestāžu izteiktam vēlējumam, 14. janv. studentu rīkotajā izstādē latviešu studenti piedalījās ar atsevišķu latviešu lietišķās mākslas, gleznu un grāmatu novietni. Mūsu studentes tautiskos tērpos franču viesiem sniedza paskaidrojumus. — UNRRA's vienības direktors R. Pensons du Sels Eslingenas latviešu kolonijas vecākajam K. Kaliņam piesūtītā rakstā izsaka savu gandarījumu par 7. amerikāņu armijas inspekcijas apmierinātību ar kolonijas labi noorganizēto vadību un mītņu ļoti augsto sanitāro stāvokli. — LSK pilnvarotais kaŗavīru lietās māc. A. Liepiņš pēc brauciena uz Ziemeļvāciju ziņo, ka angļu galvenā štābā paskaidrots, ka Vācijā un Beļģijā atrodošos latviešu kaŗavīrus neizdos. Pulkveža Kripēna veselības stāvoklis tiktāl uzlabojies, ka viņš šinīs dienās atstās vai jau atstājis slimnīcu. Pēc baltiem nelabvēlīgo rakstu parādīšanās presē, paskaidrots angļu galvenā štābā, angļu uzskati par latviešiem neesot mainījušies. LCK prdis prof. K. Kundziņš aicina tautiešus saglabāt mieru, vienību un ticību nākotnei. Viņš ieteic novērsties no tiem tautiešiem, kas jau pāragri organizē un propagandē latviešu izcelošanu no Eiropas. LCK ir arī šo jautājumu apsvērusi un dos tuvākus norādījumus tad, kad tādi būs vajadzīgi. Par mūsu tautas nākotnes izredzēm sīrmais profesors brīdi padomājis, tad atbildējis: „Es ticu Visuvarenam, kas kā taisnības Dievs visu izlīdzinās un gaismā vedīs arī mūsu tautu, kas tagad tumsā mīt" („Latviešu Ziņas" Eslingenā). — Baltijas tautu kultūras dienu 10. febr. rīko Minchenē. Būs mākslinieciski sarīkojumi un Minchenes radiofons pusotras stundas veltīs triju Baltijas tautu mūzikas programmai, ko pārņems arī Amerikas radiofoni („Latvju Domas" Augsburgā). Anšlavs Eglītis Mērbekas Latviešu teātrim (Štathagenas apriņķī) atsūtījis savu jaunāko lugu, kuŗas darbība risinās 1944.—45. g. nometnē Vācijā. Lugas pirmizrāde sagaidāma apm. pēc mēneša („Latviskais Vārds" Mērbekā).

Latviešu tautskolu pārziņiem un ģimnaziju direktoriem

Lai saskaņotu latviešu skolu darbību emigrācijas apstākļos Vācijā, LCK izglītības nozares vadītājs nosaka:

1. Latviešu skolu darbība emigrācijā Vācijā visumā veidojama pēc Latvijas skolas iekārtas tradicijām.
2. Kursa ilgums tautskolās ir 7 gadi, ģimnazijās 5 gadi.
3. Mācības gads jāsadala trīs trimestros. Normālais trimestŗu ilgums šāds: pirmais 3, otrs 2,5 un trešais — 2,5 mēneši. Mācības gads nevar būt īsāks par 7 mēnešiem.
4. Mācības latviešu tautskolās un ģimnazijās iekārtojamas un mācības viela izņemama pēc LCK izglītības nozares dotām mācību programmām. Nedrīkst pārsniegt programmā doto vielas apjomu.
5. Nav pielaujama sasteigta un pavirša klases kursa iziešana, cenšoties viena mācības gada laikā iziet divu klašu kursu. Šādu iespēju var dot izņēmuma veidā tikai apdāvinātiem skolēniem, kas ir gados vecāki un kaŗa apstākļu dēļ nokavējuši mācības. Pārcelt mācības gada laikā uz augstāku klasi var vienīgi ar paidagogu konferences lēmumu katrā atsevišķā gadījumā.
6. Arodskolu audzēkņiem, kas tagad mācās ģimnazijā, ir jāizlīdzina kursu starpība, iztŗot pārbaudījumus tajos priekšmetos, kas ģimnazijas kursā ir paredzēti, bet arodskolās netiek mācīti. Bijušos arodskolu audzēkņus var pārcelt nākamā klasē tikai pēc kursu starpības izlīdzināšanas.
7. Skolēnus pārcelt augstākā klasē tautskolā un ģimnazijā uz gada atzīmju pamata. Ģimnazijās, pārceļot uz augstāku klasi, pārbaudījumi jānotur vienīgi tajos priekšmetos par pilnu kursu, kas attiecīgā klasē tiek nobeigti.
8. Tautskolas un ģimnazijas beigšanas apliecības var izsniegt skolēniem: a) uz gada atzīmju pamata, b) uz gada atzīmju un gala parbaudījumu pamata. Skolēni, kas tautskolas un ģimnazijas beigšanas apliecības iegūst uz gada atzīmju pamata, neiegūst tiesību iestāties vidusskolā vai augstskolā; šīs tiesības iegūst vienīgi tie tautskolas un ģimnazijas absolventi, kas izturējuši arī LCK izglītības nozares nosacītos gala pārbaudījumus.

   Tautskolu beidzot, ir jāiztur pārbaudījumi latviešu valodā vārdos un rakstos, matēmatikā un bez tam vēl Latvijas vēsturē vai dabas zinātnēs, ko izšķiŗ paidagogu konference. Gala pārbaudījumus par ģimnazijas kursa beigšanu noteiks trešā trimestrī, bet ja kādā ģimnazijā būtu paredzēts agrāk noturēt gala pārbaudījumus, tad tam jāizprasa LCK izglītības nozares vadītāja piekrišana.
9. Pie tautskolām un ģimnazijām pastāv un darbojas skolu padomes. Skolas padomes locekli ir skolotāji, klašu audzinātāji un skolēnu vecāku pārstāvji pēc klasēm, kopskaitā tik, cik ir skolotāju — klašu audzinātāju. Skolas padomes priekšsēdis ir skolas pārzinis resp. direktors, kas sasauc un vada skolas padomes sēdes. Visus jautājumus skolas padomes sēdēs izšķiŗ ar vienkāršu balsu vairākumu. Skolas padomes uzdevums ir skolas saimniecisko lietu kārtošana un rūpes par skolēnu matriālo apgādi. Paidagoģisko jautājumu izšķiršana neietilpst skolas padomes kompetencēs. Skolas vadītāja un skolotāju pienākums skolās padomes sēdēs ir dot vajadzīgo informāciju skolēnu vecāku pārstāvjiem par skolas darbību, skolēnu sekmēm mācībās un uzvedību.
10. Skolēnu vecāku sapulces sasauc skolas pārzinis resp. direktors, bet tās vada pašas sapulces ievēlēts sapulces vadītājs. Skolēnu vecāku sapulces uzdevums ir ievēlēt skolēnu vecāku pārstāvjus skolas padomē. Skolas pārziņa resp. direktora pienākums šajās sapulcēs ir dot pārskatu par skolas mācību norisi, sekmēm mācībās un audzināšanu.

Apliecības oriģināls par tautskolas vai ģimnazijas (gatavības apliecība) beigšanu rakstāms vienīgi latviešu valodā. Ieteicams skolēniem dot līdzi pēc skolas beigšanas divi skolas apstiprinātus skolas beigšanas apliecības norakstus, vienu latviešu un otru angļu valodā. Šo apliecību paraugus tautskolu pārziņi un ģimnaziju direktori var pieprasīt LCK izglītības nozarei.

Prof. Frīcis Gulbis, LCK izglītības nozares vadītājs
„LCK IB" Detmoldā

Domas un sirds

Arturs Kaugars

Sencis

Dvēsele kā apse trīc noslēpuma jausmā,
Redzu tevi iznākam laiku rīta ausmā.
Stāv aiz taviem kamiešiem akla tumsas dzīle,
Sauc pret gadu tūkstošiem pareģone zīle.
Un tu ej pār pakalniem, pāri līču plavām,
Cauri liepu mežainei, dūc kas bišu dravām.
Brien pār smilšīs skrajošiem sidrabainiem strautiem,
Apstājies zem ozoliem, varenības skautiem.
Vai tur runā dievu balss? — Un tu māju taisi,
Izdegušā līdumā maizes sēklu kaisi.
Zobena un arkla vīrs, sīksts un stiegrains stāvi.
Līdumā vai cinīņā, kur tu niknāk plāvi?
Bet kā varavīksne skauj padebesi bargo,
Blakus cietam kareivim daila sieva margo.
Dziļu domu pārvarēts, raudzījies cik nakšu,
Kā tek Dieva kumeliņā, sedzies zvaigžņu sagšu.
Dieva mīklu minētājs, sapņotāju rada,
Saules koku meklēdams, jāj tu gada pēc gada.
Svētkos zemes dailumam līksms veries vaigā,
Apskurbis un līgodams, zālēm vijies staigā.
Stundu zelta pieši skan, kad tu lec no zirga.
Tavu garu nenomāc sīva zemes birga.
Visa daila redzētāj, tavas acis skata:
Rūkdams strauts cērt akmenim, šis tik galvu krata.
Dīvais zemnieks, senci mans, jo es dziļāk raugu,
Dreb kā apse dvēsele, bijībā es augu.
Tavā garā jaužu es diženības vēdu,
Kas aiz aklas laiku nakts zudusi bez pēdu.
Teikās tavas pilis grimst. Vai tā miņa vāja,
Kā reiz pirmā dzimtene bangās bojā gāja?
Atlantika viļņi šīgo varbūt zemei pāri,
Kur pirms gadu milzuma šūpuli tu kāri.

„Dzimtenei"

Ar šādu nosaukumu Vilis Štāls Kemptenā, Allgējā, izdevis ļoti glītu un jauku dzimtenei veltītu dzeju un ainavu krājumiņu. Krīta papīrs, skaisti Latvijas dabas fotoattēli un rūpīgi izraudzītas mūsu vārda meistaru dzejas, — tas viss iepriecina trimdinieka acis un sirdi. „Lai tā būtu kā silts stars tautietim svešuma saltumā," par to saka izdevējs, un viņa domu apstiprinās katrs krājumiņa ieguvējs. Krājumiņa metiens 2000 eksemplāru.

V. B.

Haralds Zaļums

Nākotnes pamati

(Beigas)

Ja šie trīs principi — cilvēcība, tautiskā pašapziņa un darbs būs mūsu dzīves pamatā, tad ir vienalga, kas tie būs par latviešu cilvēkiem, kas pārejas laikā vadīs mūsu dzīvi, jo spējīgu darbinieku mums netrūkst. Tad varam arī tuvāk aplūkot mūsu šī pārejas laika politiku.

Ārēja politikā atbalstīsim tautu starptautisko tiesību organizāciju pēc Atlantijas chartas un Vienoto Nāciju Sanfranciskas konferences deklarētiem principiem, būsim draudzīgi pret katru valsti, kas patiesi centīsies tos realizēt. No otras puses, nekādas politiskas kombinācijas mūs nepiespiedīs stāties sakaros ar valstīm, kas faktiski turpinās nozieguies pret šiem principiem, jo sevišķi tām, kas izturējušās varmācīgi pret Baltijas valstīm un padarīto negribēs griezt par labu. Trīs Baltijas valstu savstarpējās draudzības saites pēc visa tā, ko tās tagad pārdzīvojušas, ir kļuvušas tik cietas, ka sava ģeografiskā stāvokļa dēļ tās gluži dabiski saslēgsies ciešā vienībā, kam, pats par sevi saprotams, nevar būt nekādi agresīvi nolūki.

Saimnieciskā ziņā mēs būsim gatavi ieklauties saprātīgi organizētā starptautiskā ražojumu apmaiņas plānā, kaut arī tas būtu veidots globālā mērogā, ja vien tajā būs ievēroti ražošanas un patēriņšanas apstākļi mūsu zemē. Pirmajā laikā mēs centīsimies iegūt iespējami plašu palīdzību pirmās nepieciešamības preču — pārtikas, apģērbu, rūpniecības un lauksaimniecības mašīnu veidā. Tomēr būsim nomodā par to, vai šīs palīdzības noteikumi nebūtu tādi, kas iegrūž mūsu valsti smagos parādos uz ilgiem laikiem.

Iekšējā politika

a) Mums, cik vien iespējams ātri, jānodibina miers, kārtība un likumība valstī, kas balstītos uz nacionālu armiju un policiju. Cik iespējams ātri, jāpārbauda valsts robežās esošo cilvēku pilsoņu tiesības, par mērauklu pirmām kārtām ņemot priekš 1940. g. 17. jūnija izdotās Latvijas pases, latviešu tautību un nevainojamu valodas prašanu. Nekādas izrēķināšanās bez juridiskas tiesas, eksekūcijas un citas vardarbības nedrīkst notikt. Cilvēki, kas vainojami par tēvijas nodevību un noziegšanos pret citu cilvēku dzīvību, ievietojami cietumā, bet tiesājami pēc Saeimas velēšanām. Spēkā jāstājas Latvijas Saeimā pieņemtajiem sodu likumiem. Valdībai un presei pēc iespējas ātri jārāda tautai, ka tā izbridusi sajukuma, cietanu un nāves laikus un uzsākusi jaunu dzīvi, kuŗā atkal valda mums tuvi un pazīstami cilvēcības un nacionālie principi, pret kuŗiem tā grēkots kaŗa gados.

b) Izņēmuma stāvoklis līdz Saeimas velēšanām jānosaka uz 5 vai 6 mēnešiem, no šī laika 3 mēnešus nosakot par politiskā pamiera laiku, kas jāizmanto tautas audzināšanai pārpolitisko principu un demokratisku tradiciju virzienā. Šai laikā politiskās partijas drīkst izdarīt iekšēju organizēšanos; tām, vismaz lielākajām, ir tiesība uz valsts pabalstu savu preses organa radīšanai, bet nav tiesības uz negatīvu kritiku pret valdības rīcību, nedz arī pret personām, kas neatrodas tiesas izmeklēšanā par iepriekšējā punktā minētiem noziegumiem. Presei šai laikā jo sevišķi jāaudzina demokratiskais politiskās tolerances tikums. Latviešiem jāpārspēj bērnišķīgā politiskās cīņas kaislība, kas līdzeklu ziņā pārāk neizvēlīga, gatava iet līdz nažiem un zobiem; tāpat jāuzsver, ka politika nav personīga karjēra, bet gan grūta un atbildīga kalpošana ne partijai, bet visai tautai. Tāpat jāmudina tauta grupēties ap lielākajām partijām, jo citādi nav iespējams ražīgs parlamentārdarbs. Izņēmuma stāvokļa laikā jāvalda pilnīgai preses brīvībai. Tanī politiskās partijas varēs parādīt savu briedumu nevien programmas, bet arī cīņas līdzeklu ziņā, tamlīdz nododot sevi tautas spriedumam.

c) Izglītības laukā liels, bet steidzami veicams darbs būs nacionālās skolas atjaunošana. Kā skolas darbam, tā arī jaunatnes audzināšanai izņēmuma stāvokļa laikā jāiet sākumā minēto 3 principu virzienā. Politiskās jaunatnes organizācijas nebūs atļautas. Ja valdība nevarēs vienoties par vienu apolitisku jaunatnes organizāciju, tad jaunatni šai laikā atstās vienīgi ģimenes, skolas un baznīcas ietekmei. Par jaunatnes pasargāšanu no pārāgras iesaistīšanas politikā politisku organizāciju veidā, vismaz līdz brieduma vecumam (no 18—20 gadiem), vēlāk izdarāma tautas nobalsošana. Izglītības laukā iespējami ātri jāsāk skolu programmas saīsināšana, tuvinot skolu dzīves, sevišķi aroda prasībām.

d) Iespējami ātri jānoorganizē plaša sabiedriskās palīdzības darbs, kā mērķis būtu rūpība par cilvēku dzīvības un veselības saglabāšanu.

e) Saimniecībā būs visintensīvāki kārtā produktīvi jāiesaista viss valstī esošais darba spēks. Šai ziņā būs jārēķinās ar to, ka izpostītās dzīves dēļ pilsētās sākumā nebūs tik daudz darba iespēju kā agrāk, un, kam tas vien būs iespējams, vajadzēs doties uz laukiem. Grūtais saimnieciskās jaunauzbūves darbs varēs notikt tikai valdības plānveidīgā vadībā, tomēr jo liela loma tanī piekritīs privātai iniciātīvai un uzņēmībai. Šāds darba organizācijas veidojums pilnām atbildīs vissjaunāko laiku tautsaimniecības praksei Vakareiropā un Amerikā.

Citiem mūsu nākotnes dzīves organizācijas jautājumiem izņēmuma laikā, kā liekas, nebūs tik liela nozīme, lai tie būtu jau iepriekš reglamentējami. Tomēr varam tikai ieteikt par nākotni domāt ikvienam gan vispārīgos jautājumos, gan arī jo sevišķi savās speciālitātēs.

•

Mēs labi saprotam, ka teiktais dažam labam reālpolitiķim liksies tikai kaut kāds ideālista sapņojums. Un tomēr: tā ir dziļa nopietnība, jo šajos nopietnajos laikos mēs negribam apellēt pie mainīgu apstākļu aprēķiniem, bet gan pie cilvēku un latviešu dvēselē dziļi rakstītām likumībām.

Nobeigumā atkārtosim vēlreiz jau sākumā pieminēto. Latviešu tautas dvēsele šodien runā skaidru un noteiktu valodu, politiķiem tā jāsadzird un tai jāseko, ja demokratijas vārds tiem nav kaut kāds skanošs zvārgulis. Un pirmais, ko tā saka, skan tā: ikviena tauta, ikviena sabiedrība, lai cik sašķelta tā būtu labajās dienās, grūtās un briesmu pilnās prot saslēgties vienībā un tā nesalauzta iziet cauri visiem pārbaudījumiem. Vai mūsu celš šobrīd ir rozēm klāts, ka varam atļauties turpināt šķelšanos un savus strīdus celt dienas gaismā pat citu tautu priekšā? Nēl Savas tautas tūkstošgadu vēstures, savas laimes dienas — 18. novembŗa un savas nākotnes gaišo cerību priekšā saslēgsimies vienībā — par cilvēcību, dzimteni un darbu!

Gada jubileja

Feletons

Šodien no rīta pamodos ar tādu savādu sajūtu. Tā kā būtu, tā kā nebūtu «kādi svētki vai jubileja. Ilgi grozīju galvu, gudrodams, līdz pēkšņi atģidos: nu kā tad, jubileja gan! Šodien tieši pirms gada es, Liepājas ostā iekāpis preču liellaivā, devos uz „fāterlandi". To nakti nebiju vis gulējis ciešā miegā divstāvu gultā, bet, bezmiegā vārtīdamies mīkstos pēļos savā dzīvoklī, nevarēju atrisināt grūto problēmu: vai palikt uz vietas, lai pēc tam dotos Sibirijas paradīzes dārzos, vai arī nogaidīt, kamēr vācu policija saņem uz ielas pie piena bodes čībās un rīta svārkos un aizved kā arestantu uz prūšu zemi. Beidzot, „masu psiholoģijas pārņemts" un svētāko ģimenes jūtu dzīts, jo mana familija jau pirms mēneša bija devusies pa jūfu pretim nezināmam liktenim, nolēmu „brīvprātīgi" doties uz ostu.

Laimīgi pārvarējis visas cela grūtības un ziedojis savu tiesu Neptunam, pēc divi dienām, apburzīts un bārdas rugājiem apaudzis, izrāpos jaunā jūfas krastā. Pēc zvaigznēm un mēness noskaidrojis virzienu, gribēju doties taisnā celā pie savas familijas, bet biju alojies, jo izrādījās, ka manu likteni tagad vadīja kāda neredzama melna roka. Nokluvu nometnē, kur visu nakti patīkami izklaidējos cīņā ar blaktīm. Paguris, otrā rītā stājos darba pārvaldes vīru acu priekšā. Tie, nomērījuši manu augumu no galvas līdz kājām, atzina, ka esmu par skādi papīra smērēšanai, un manā labā aicināja mani brīvprātīgi iesaistīties daudz svarīgākos fiziskos darbos. Jau no bērna dienām nespēdams atraidīt nevienu laipnu aicinājumu, arī šoreiz visrožaināko cerību pilns „pieņēmu" šo piedāvājumu un jau pēc dažām dienām kopā ar pārējiem cela biedriem atrados vienā no priekšzīmīgākām fabrikām lidmašīnu lāpīšanai tālu rietumos.

Jau Latvijā pēdējā laikā biju „iejūsmināies" par vācu autoru grāmatās aprakstīto darba organizāciju, darba psiholoģiju un arī par ideālajām attiecībām starp strādniekiem un vadību Vācijā. Tagad bezgala „priecājos" praksē iepazīties ar visiem šiem sasniegumiem un labumiem, kuŗus ārzemju strādnieks baudīja Lielvācijā. Tādēļ, aizmirstībai nodevis savu universitātes diplomu, kopā ar pārējiem latviešiem — inženieŗiem, studentiem un profesoriem — ar nevaldāmu sajūsmu stājos par mācekli pie skārdnieku meistara. Ar interesi vēroju sava meistara — skolotāja talantu. Tas visus laipni pamācīja, katru nosaucot individuāli vai nu par idiotu vai par latviešu cūku un tamlīdzīgi. Šādas laipnības pamudināti, mēs centāmies, cik spējām. Ja nu kādam vēl neveicās, tas dabūja maigu spērienu pa sēžamo vietu, bet ja meistars bija seviški labā omā, tad pat ar vīli pa galvu, kas stipri ierosināja smadzeņu darbību un tādējādi atvieglo amata mācīšanos. Tā sevi nežēlodami, vācu meistari visiem spēkiem centās mums palīdzēt jaunajā darbā. Kam bija grūtāka galva, to ņēma priekšā pa trim: divi turēdami un viens ar kulakiem iedzīdams gudrību visās miesas dalās. Gadījās tādi, kas šo lielo labvēlību neizprata un meistaru pūles iztulkoja nepareizi. Tos tad pāris „Gestapo" vīru aizveda uz kādu augstāku mācības iestādi.

Darba apstākļi, kā jau daudzos vācu propagandas žurnālos aprakstīts, bija patiešām ļoti patīkami. Nebija gan puķu uz logiem un saule nerotāja pa darba galdiem, bet tā nebija administrācijas vaina, jo nebija logu, kur pukes uzlikt, jau tādēļ vien, ka darbs risinājās dzelzcela tunelī. Toties bija daudz citu neatsveramu parocību. Nekad netrūka dzeramā ūdens, kas sūcās no klintīm un pus centimetra biezumā klāja grīdu. Tanī varēja nomazgāt arī rokas un seju. Nebija jāstāv rindās garderobes telpās, jo drēbes nosvieda turpat uz mašīnas vai darba galda, vai arī piekāra pie slapjās tunela sienas, kas atvietoja ķīmisko tīrīšanu un krāsošanu. Visvairāk sajūsminājāmies par priekšzīmīgo kārtību „ērtību" lietošanā. Kuŗu vajadzība spieda, tam bija jādodas pie meistara un jāizņem atlauja resp. numurs. Ar to tad nu no mūsu tunela gala varējām doties kilometru tālā celojumā uz otru tunela galu. Sākumā tas gan radīja zināmus sarežģījumus, bet katrs iesākums ir grūts. Strādājām trieciena tempā ar sajūsmu, kuŗai nebija robežu. Laiks bija nauda, tādēļ brokastis pēc noteikumiem iekampām tāpat kājās stāvot un roku mazgāšanu kā nevajadzīgu, beidzot, pavisam atmetām. Līdzīgas metodes pielietojām arī mājas dzīvē. Mitinājāmies barakās, istabā 30 cilvēku. Tā istabu uzkopt katram nācās tikai reizi mēnesī. Gulējām uz pieciem salmiem bez gultas maisiem un palagiem. Līdz ar to atkrita jautājums par gultas veļas mazgāšanu. Mūsu bagāža pāris mēnešu laikā vēl nebija pienākusi, tādēļ drīz atkrita arī rūpes par miesas veļas mazgāšanu, jo vecā darbā bija noplīsusi, bet jaunas nebija. Man par laimi aiz pārskatīšanās portfelī bija iekliķi pāris sievas neminamie apģērba piederumi, kas tagad cienīgi pildīja savus pienākumus augstāk un lejāk manai jostas vietai. Citiem šādu mantu nebija un nācās izlīdzēties ar pēdējo kabatas lakatiņu, lai kā nebūt apsegtu plikumu, jo viģes lapas, kā jau ziemā, te neauga. Paši pa krietnam mazgājāmies jo bieži, vismaz reizi divi vai trijos mēnešos. Pārāk tam laiku netērējām, jo no kukaiņiem atbrīvotjes tāpat nebija iespējams, nedz arī vēlams. Tie bija noderīgi gaŗlaicības kliedēšanai gaŗajās naktīs, jo gulēt jau tā kā tā trauksmju dēļ nevarēja ilgāk par 2—3 stundām.

Fabrikas administrācijas rūpes par mums bija aizkustinošas. Lai nenotiktu satiksmes ,nelaimes, ārzemniekiem ar tramvajiem braukt aizliedza. Tāpat nelaida bumbu drošās patvertnēs, jo tur slikts gaiss, kas kaitīgs veselībai. Lai labāk varētu noraudzīties bumbošanā un no šiem vienreizējiem skatiem būtu paliekams iespaids uz visu mūžu, mums pāris reizes trauksmes laikā lika strādāt uz divstāvu ēkas jumta, pie kam kāpnes noņēma, lai viens otrs, kas neizprata šādu pretimnākšanu, nemēģinātu kāpt lejā.

Fabrikas ārsta metodes arī bija apbrīnas cienīgas. Viņš visus ārstēja ar norūdīšanos un svīšanu resp. sūtīja darbā gandrīz pie katras temperatūras. Par šādu norūdīšanu tikai tuvredzīgie neklupa viņam pie rokas un asarās to nebučoja, jo katram saprotams, ka tikai rūdītam vīram šai pasaulē smaida laime, bet vārgulim un nīkulim ir labāk savlaicīgi aiziet pie dieviem. Tādēļ arī par šādiem gadījumiem neskumām, bet, kādam aizsaulē aizejot, katru reizi noskaitījām pateicības lūgšanu.

Ēdiens bija patiešām labs. Kaŗa beigās pat pārgājām vienīgi uz vitamīniem, ēdot tikai nātŗu un skābeņu viru bez jebkādām piedevām. Es gan, vitamīnu lielo nozīmi neizpratis, iemainīju par pusstopu spirta 2 kukuļus maizes, ko tomēr rūgti nožēloju, jo vitamīniem pārsātinātais organisms šādu smagu barību atteicās uzņemt.

Neskatoties uz visu to, Dievs mani, kā čigāna bērnu, tomēr nepieņēma. Tā vienos priekos sagaidīju kaŗa beigas. Nu sākās īstās lustes. Paši spēlējām orķestrī, bet sievas un meitenes rāva valā svingu ar nēģeŗiem. Nodzīvojis pa ballītēm veselu mēnesi un, vijoli zāģēdams, noskatījies dažādus skatus, sāku kļūt domīgs un nolēmu steigā posties pie savas familijas, baidīdamies, ka pretējā gadījumā sieva var iznākt man pretī ar — sprogainu nēģerēnu uz rokām.

Tā kā mūsu mītne pēdējās kaŗa dienās bija sabumbota, parakņājos pa drupām, izvilku no tām savu nesatriecamo divriteni un devos celā uz ziemeļiem. Nobraucis ap 500 km, ierados sievas dzīves vietā. Izrādījās, ka mana familija no turienes jau aizlaidusies nezināmā virzienā, jo pilsēta jau svinīgi gatavojās sagaidīt ciemiņus no stepēm. Kamēr atpūtos pie sievas bijušās saimnieces, vācieši, kā jau laipni cilvēki, lai atbrīvotu mani no grūtībām braukt tālāk ar velosipedu, papūlējās to, vulgāri sakot, „ieraut nāsīs". Tā devos tālāk uz nometni gaŗāmbraucošā automašīnā. Cepuri kuldams, nometnē tad nodzīvoju veselu mēnesi, līdz, pateicoties laimīgam gadījumam, izzināju savējo atrašanās vietu. Neizsakāmi bija mūsu prieki, kad atkal satikāmies.

Atvilcis elpu, devos atkal uz rietumiem pēc savām grabažiņām, kuŗas, riteņa nestabilitātes dēļ, biju atstājis pie labākā drauga. Draugs tomēr, lai atbrīvotu mani no mantām, kuŗas kodes ēd un rūsa maitā, tās bija nolikvidējis. Tā tukšām rokām, bet līksmu sirdi par šādām drauga rūpēm devos atkal atcelā.

Sāka aptrūkt provianta. Nolēmu iegriezties kādā saviešu nometnē un pie gadījuma tur arī pārgulēt. Kādā jaukā vakarā ar tautisku jūsmu sirdī tiešām tuvojos latviešu nometnei. Bet jau pa gabalu no nometnes puses dzirdēju ellišķu troksni, tādu kā zvēru kaukšanu, pērkoņa rībienus un spalgu kviekšanu, ka bailēs iemetos turpat blakus esošās polu nometnes vārtos. Tur tiku laipni uzņemts un tēviški pamācīts, ka manām bailēm nav pamata, jo latviešu nometnē notiekot vienīgi kārtējā komitejas pārvēlēšana. Tai vakarā tomēr uz to pusi iet neuzdrošinājos, jo troksnis nerimās līdz pusnaktij. Otrā rītā, ar svaigiem spēkiem uzcēlies, biju uzņēmīgāks un nolēmu uzmeklēt tautiešus.

Vispirms devos uz biroju. Tur pie galda, papīru kaudzē ieracies, sēdēja briļļains kungs. Manu sveicienu viņš neatņēma, bet aizrautīgi turpināja rakties papīros. Pamīņājies pusstundu uz vietas, nedroši ievaicājos, sak, vai nebūtu iespējams dabut ko ēdamu, jo, lūk, tā un tā, esmu tālu braucis... Kungs paķielēja uz mani caur briļļi, tad strupi atcirta, ka te nav viesnīca vai iebraucamā vieta un vispār nekāda braukāšana necsot. Brīdi paliku mēmā bijībā, tad ievaicājos, vai nevar piereģistrēties. Uz to dabūju atbildi, ka šodien svētdiena un tādēļ nevar, varot pienākt rīt. Vēl brīdi pamīņājies, atlāvos tikko dzirdami pačukstēt, ka esmu žurnālists un labprāt vēlētos ko zināt par nometnes dzīvi un vadību. Šie vārdi kōra briļļaino kungu kā atombumba. Viņš ar joni pieleca kājās, sniedza man roku, stādījās priekšā par kultūras dzīves vadītāju un lūdza mani uzkavēties pie viņiem dažas dienas, jo rīt būšot vērtīga teātŗa izrāde u. t. t., u. t. t. Uzaicināja mani uz pusdienām un visādi bija tik laipns un izpalīdzīgs, ka šo nometni atstāju ar patiešām kāpinātu jūsmu sirdī un maizes kukuli padusē, atvainodamies, ka diemžēl dažādu apstākļu dēļ uzkavēties nevaru. Kultūras dzīves vadītājs ar asarām acīs no manis atvadījās, un es apsolījos savas nometnes laikrakstā par viņu uzrakstīt slavas pilnu rakstu.

Tā nu dalēji no laicīgām mantām atbrīvots, bet ar ideāliem pilnu krūti atkal pēc dažām dienām atrados savā nometnē.

Un šovakar savā jubilejas dienā aicinu pie sevis visus nometnes iedzīvotājus uz pupiņu kafiju ar kūkām.

Skārdnieka māceklis

Radars atklās arī Marsa noslēpumus?

ASV valdības astronomi, kā 31. janv. no Vašingtonas ziņo „AP", deklarējuši par Marsa noslēpumu pētīšanas uzsākšanu pēc tās pašas metodes, ar kādu radara ierīce lāvusi nodibināt saskari ar mēnesi. Neesot izslēgts, ka uz Marsa ir kāda dzīvība. Sarkanās planētas retā atmosfaira zemes signālus laidīs cauri, ja vien radara eksperti pratīs tos kāpināt 92.650.000 km atstatuma pārvarēšanai. Amerikāņu armijas zinātnieku panākumi kontakta nodibināšanā ar mēnesi vistuvākā laikā praktiski izpaudīsies mēness attāluma precizākā noteikšanā. Šis attālums līdz šim ir mēraukla daudzām astronomiskām kalkulācijām. „Patlaban mēs noteicam mēness attālumu no zemes ar pareizību līdz apm. 16 km," saka ASV kaŗaflotes astronoms Dž. Klemenss. „Ar radara kontaktu šo pareizību eventuāli varēs tuvināt līdz vienai desmitdaļai kilometra. Tiklīdz tas būs sasniegts, astronomijā būs jārevidē virkne teorētisku pieņēmumu." Astronoms Bertons domā, ka ar radara kontaktu būs iespējams gūt arī galīgu atbildi tam, vai uz mēness ir kāda dzīvība: „Mēs līdz šim pieņemam, ka tāpēc vien, ka uz mēness ir tik maz atmosfairas, tur nav mitruma un līdz ar to arī nevienas dzīvības formas. Nav izslēgts tomēr, ka mitrums var atrasties lunāro kalnu spraugās." Pēc Bertona domām, ar mūsu tuvāko planētāro kaimiņu — Veneru kontaktu praktiski nebūs iespējams nodibināt, jo tās atmosfaira ir pārāk bieza, kaut arī „sakari" ar Veneru būtu ārkārtīgi vēlami, jo līdz šim ieskatīja, ka tieši uz Veneras un arī uz Marsa var būt dzīvība. No mums 77.000.000 km attālā Venera teorētiski var būt piemērota veģetācijai. Tās tuvums saulei garantē arī pietiekamu siltumu.

Daudz pārdrošāki savos paredzējumos ir citi amerkāņi. ASV raķešu biedrības prezidents Fernsvorss, kā ziņo „INS", jau paguvis noskaidrot mēness piederību. „Pašreiz mēness nepieder nevienam," viņš saka, „bet pirmais, kas uz tā nokļūs, varēs kļūt tā īpašnieks. Es domāju, ka amerikāņi uz mēness būs pirmie." Radara kontakts ar mēnesi pierādot, ka ir iespējams nosūtīt uz mēnesi radiovadāmu raķeti un, galvenākais, atvadīt to atpakaļ. „Ja valdība mūs financēs," turpina Fernsvorss, „mēs raķetes uz mēnesi sūtīsim jau pēc 3 gadiem." Ja raketes dzīšanai izlietošot atomenerģiju, tad pilnīgi atkritīšot bažas par šādas raķetes svaru un lielumu. Viena „mēness raķete" izmaksāšot 10 milj. dolaru. ASV raķešu biedrībai jau 1000 biedru AS Valstīs, Anglijā un Kanādā.

The Stars and Stripes

UNO pirmais „atrisinājums": Irānas - PSRS disputs jaizšķir „mājas kārtībā"

UNO Drošības padome, 31. janv. no Londonas ziņo „UP," pēc 4 stundu sēdes nolēmusi, ka Irānas — PSRS disputs jāatrisina ieinteresētām pusēm tiešajās sarunās. Drošības padome paturot sev tiesības iejaukties šinīs sarunās jebkuŗā laikā. Ar šādu „atrisinājumu" Irānas protests pret PSRS ricību noņemts no UNO pilnsapulces dienas kārtības un PSRS, Irānai, Lielbritānijai un pašai Drošības padomei tās pirmajā nopietnajā problēmā „glābta seja." 1. febr. Drošības padome stājās pie nopietnāko problēmu izšķiršanas, izlemjot PSRS pārmetumus Lielbritānijai par tās rīcību Grieķijā un Ukrainas pārmetumus Lielbritānijai par tās rīcību Holandes Indonēzijā.

Palestīnas britu valdība 31. janv. paziņoja, ka tās sarunas ar arabiem par žīdu iecelošanas jautājumu beigušās bezsekmīgi. Palestīnā žīdiem joprojām atlauts iebraukt tikai pa 1.500 ik mēnesi.

Sabiedroto kontroles padome Berlīnē piekritusi piešķirt PSRS tiesības lidlauku izlietošanai rietumu okupācijas joslās Vācijā, lai krieviem būtu ērtāk izvest tiem reparācijās pienākošos vācu rūpniecības uzņēmumu iekārtu.

Minskā 30. janv. pakārti vācu ģenerāli Richerts, Erdmansdorfs un Herfs, kas piedalījušies 2,2 milj. krievu civīlistu un kaŗa gūstekņu apslepkavošanā un 9.300 krievu pilsētu un sādžu iznīcināšanā.

Nujorkā 29. janv. miris prezidenta Rūzvelta bijušais uzticības vīrs Harrijs Hopkinss.

„Vācieši kļūst valsirdīgāki savā kritikā par Sabiedrotiem, bet viņu uzvešanās ir labāka, kā to varēja sagaidīt," savā decembŗa ziņojumā konstatē ASV okupācijas joslas militārais gubernātors ģenerālleitnants Maknarnijs.

Pēc kardināla Innicera pieprasījuma, krievu armijas maršals Koņevs svinīgā ceremonijā nodeva atpakaļ 600 Vīnes baznīcu zvanu, kuŗus nacisti bija nozaguši izlietošanai bruņošanās rūpniecībā.

„AP" ziņo no Visbādenas, ka amerikāņu kaŗa aviācijā, kas reiz valdīja Eiropas debesīs, ir tik daudz cietusi no personāla demobilizācijas, ka pašreiz vajadzētu vismaz 3 dienas, lai kaujā varētu raidīt vienu pašu 16 iznīcinātāju eskadrilu un vismaz nedēļu vienas vidējo bumbvežu eskadrilas pielietošanai efektīvām operācijām. Amerikāņiem netrūkst lidmašīnu, bet gan cilvēku, kas tanīs lidotu un tanīs apkalpotu. Eiropas kaŗa beigās ASV kaŗa aviācijai Eiropā bija 450.000 vīru. Tagad palikuši tikai 39.000, lai gan okupācijas kaŗa aviācijas lielums noteikts uz 70.000 vīru. Eiropā ir apm. 9.000 amerikāņu lidmašīnu, bet tās gandrīz visas novietotas atklātos laukos vai angāros, kur tās nelietošanas un neapkopšanas dēļ pamazām bojājas. Virsnieki saka, ka nepietiekot kaŗavīru pat to apsargāšanai. Pēc līdzšinējiem plāniem, pastāvīgajā amerikāņu okupācijas kaŗa aviācijā jābūt 2700 lidmašīnām, ieskaitot 200 „lidojošo cietokšņu" — „B-29" lidmašīnu, kam drīzumā jāierodoties.

The Stars and Stripes

„Latvijas" delegāti jaunatnes kongresā

Londonā pag. gada beigās notiekš starptautisks jaunatnes kongress. Ieejot kongresa zālē, radies iespaids, it kā kongresam būtu tikai viens nolūks — apzinīgi kalpot krievu propagandai. Galerijas bijušas izkārtas krievu plakātiem un attēliem, kas nomākuši Francijas un dažu citu nāciju krāsas. Kongresa dalībnieku skaitā bijusi arī Latvija, Igaunija un Lietuva, pie kam šo valstu nosaukumiem pielikti burti PSR. Kongresam vajadzētu noraidīt šo delegāciju mandātus, jo padomju Latvija, Igaunija un Lietuva, kā tās sauc Krievija, nav starptautiski atzītas. Līdzīgs gadījums bija Nīrnbergas prāvā, kad krievi Baltijas valstis bija apzīmējuši par padomju republikām, kas sastapa asu ASV pārstāvja Džeksona protestu. Lai gan „Baltijas delegācijas", katra no 5 locekļiem, kongresā min separāti, būtībā tās ir krievu delegācijas daļa. Sajās delegācijās ir cilvēki, kas pat nerunā tās valsts valodu, kuŗu viņi reprezentē. Piemēram, kāds Lietuvas delegāts runāja tikai krieviski un atzinās, ka tikai pēdējā gadā dzīvojis Viļņā. Baltijas valstu pilsoņi, kas dzīvo Londonā, aizgājuši satikties ar „tautiešiem" kongresā. Pēdējie darīja visu iespējamo, lai no satikšanās izvairītos. „Latvijas" delegācijā tikai 2 runājuši latviski, bet pārējie trīs tikai krieviski un izskatījušies samulsuši, kad uzrunāti latviski. Viens no viņiem valkājis krievu armijas pulkvežleitnanta uniformu. Arī igauņu delegācijā bija vairāk krievu nekā igauņu.

„The Weekly Review"

Jekelns atzinies: latvieša nošaušana katram SS-vācietim bijusi goda lieta

(Turpinājums no 1. lappuses)

patriotu, kas visādi spīdzināti. Daudzi no viņiem noslepkavoti. Stokholmas radiofons 28. janv. ziņoja, ka tiesājamais vācu policijas ģenerālis Jekelns vācu okupācijas laikā likvidējis vai izsūtījis uz Vāciju 1,4 milj. Baltijas iedzīvotāju. Himmlers esot devis Jekelnam īpašas instrukcijas atbrīvot Baltijas telpu no vietējiem iedzīvotājiem, lai to varētu kolonizēt ar vāciešiem.

„Latviešu Ziņas" Eslingenā

„Latviešu Vēstnesi" piesūta tikai abonentiem, kas maksājumus ar pasta naudas pārvedumu nokārtojuši „Latviešu Vēstnesim" (Latvian News Bulletin) pēc adreses: Hotel Convikt, Dillingen Donau, Bayern (13b).

Lasītājiem, kam abonements izbeidzas februārī, tas par martu un aprīli jāatjauno līdz 15. februārim.

No angļu un franču okupācijas joslas nauda par abonementu piesūtāma ierakstītās vēstulēs.

Abonementa maksājumus var nokārtot arī sekojošiem laikraksta pārstāvjiem tieši:

Bad Reichenhall: Kārlis H. Mednieks („Latviesu Vēstneša" pārstāvis Austrijai), Postlagernd, Postamt 2, Bad Reichenhall, Südbayern (13b).

Börnsen: Valdemārs Bekeris, informācijas biroja vadītājs, DP Camp No. 6, Latvian Camp, Börnsen bei Hamburg-Bergedorf.

Flintbek: Lidija Vītoliņa, Baltic Camp, Bar. 12, Flintbek bei Kiel, Holstein (24).

Hamburg: A. Meija, Latvian Relief Committee, Kurze Mühren 6, Hamburg 1.

Lübeck: B. Skulte, informācijas biroja saimniecības pārzinis, Gr. Burgstr. 40, Lübeck (24).

Neumünster: Alberts Gercāns, Klaus Groth Str. 25, Neumünster (24).

Rendsburg: Aleksandra Auzāne, Latvian Camp, Rendsburg-Fockbek, Schleswig (24).

Jaunus abonementus uz 2 mēnešiem (8 markas) un uz pusgadu (20 marku) izdevniecība pieņem katrā laikā un sākot ar jebkuŗu numuru. Kollektīvi abonementu pasūtinājumi atvieglo laikraksta ātrāku piesūtīšanu un ekspedīcijas darbu.

Laikraksta pārstāvjus un visus komisionārus, kam palikuši nepārdoti laikraksta iepriekšējie numuri, lūdz steidzami tos sūtīt atpakaļ izdevniecībai, lai varētu apmierināt jaunpienākošo abonentu pieprasījumus arī pēc „Latviešu Vēstneša" pirmiem numuriem.

TUR

Latvijā nodibināts tehnisko kultūru tautas komisārijāts. Par komisāru iecelts Skvorcovs. Komisariāts pārņem savā pārziņā cukurbiešu, linu un eļļas augu kultūras.

Agrākās 23. autobusa līnijas vietā Rīgā paredzēts izbūvēt trolejbusu.

„Sovetskaja Latvija" pārmet studentiem, ka viņos vēl joprojām esot pārāk stipras buržuaziskās ideoloģijas paliekas.

No Karalaučiem Rīgā ar ogļu kravu atgriezies 700 brt. tvaikonis „Kleopatra", kā kapteinis ir Antonovs, mehaniķis Puce, bocmanis Grauds.

Jelgavas MTS kolektīvs uzstādījis par kandidātiem Augstākai padomei Stalinu un Oškalnu, bet Tautību padomei Tērvetes pagasta padomes priekšsēdi Neilandu. Rīgas lauku vēlēšanu iecirknis par kandidātiem izraudzījis Stalinu, Vorošilovu un Baltijas apgabala komandējošo ģenerāli Bagratjanu, bet Tautību padomei pagasta padomes priekšsēdi biedru Ziemiņu. Rīgas „Kirova" rajona iecirknis izraudzījis Vili Lāci.

Padomju prese ziņo, ka Jelgavas apriņķis nekārtojot savas saistības labības sagādē. Tas esot vispāri viens no atpakalpalikušajiem apriņķiem. Apmēram 70 proc. no apriņķa zemniekiem nemaz vēl neesot sākuši kārtot savas saistības. Arī politiskais masu audzināšanas darbs apriņķī esot zem katras kritikas. Sagādes pilnvarotais Matvejevs pat neesot izsniedzis visiem pagastiem saistības rakstus, un zemnieki nezinot vispār, ko no viņiem prasa.

Oktobra revolūcijas svētkos Rīgā cilvēki aiz sajūsmas par Ļeņina-Stalina lietu un uzvaru dziedājuši un dejojuši pat uz ielām.

Latvijas komūnistu partijas sekretāri ir Kalnbērziņš, Ļebeģevs, Jurgens, Pelše un Titovs. Rīgas pilsētas komitejas sekretārs ir Novikovs.

Rīgas laikraksti ziņo, ka Latvijas kaŗakuģis „Virsaitis", kas bija ieskaitīts Padomju Savienības flotē, aktīvi piedalījies cīņās. Pirmais no krievu Baltijas flotes kaŗakuģiem tas pie Sāmsalas notriecis vācu lidmašīnu. Pēc tam izlicis mīnas Dancīgas jomā un eskortējis tirdzniecības kuģus. Vēlāk piedalījies mīnu izlikšanā Irbes jūras šaurumā. Blakus tam braucis „Imanta", kas uzskrējis uz mīnas un nogrimis līdz ar kapteini Lasi. Tallinas ostā „Virsaitis" notriecis otru vācu lidmašīnu, vēlāk cīnījies ar 7 vācu bumbvežiem un atkal vienu notriecis. Sākot ar 1941. g. novembri, tas pildījis sardzes dienestu Somu jūras līcī un nogremdējis zemūdeni un motora desanta liellaivu. No komandas sevišķu varonību parādījis Krastiņš. 1941. g. ziemā „Virsaitis" piedalījies Ļeņingradas aizstāvēšanā. Starp Ļeņingradu un Hanku „Virsaitis" iekluvis mīnu laukā, un to nogremdējusi vācu zemūdene. Komanda izglābta.

Maskavas laikraksts „Pravda" 12. janv. sniedz sava speciālkorespondenta 10. janvāŗa ziņojumu no Kopenhāgenas, kuŗā teikts: — Kā ziņo, angļu kaŗaspēka ieņemtajā joslā Dānijā sūtīšanai uz Vāciju vervē padomju pilsoņus no Baltijas republikām. Šī vervēšana notiek reizē ar Padomju Savienībai naidīgu propagandu, lai Baltijas padomju republiku pilsoņus atturētu no atgriešanās dzimtenē. Visus savervētos Kopenhāgenā noved tā saucamā citadelē, kur tos sadala grupās un tad sūta automobiļos pāri dāņu-vācu robežai. Še visi runā, ka ar savervēto pieņemšanu un tālāksūtīšanu angļu kaŗa iestāžu uzraudzībā nodarbojoties gūstā atrodošies vācu armijas virsnieki.

„Latviešu Balss Austrijā"
Glāzenbachā

SPORTS

„Latviešu Vēstneša" sporta nodaļa sañem daudz vēstules, kuŗās redakciju informē par mūsu sportistu gaitām. Pasaules rekordists Jānis Daliņš, starp citu, pastāsta, ka viņš Kiles LJKS žurnālā „Stars" sācis rakstīt savas atmiņas. — Sporta žurnālists Hermanis Zaļums no Hamburgas informē, ka Rīgas rūpnieks un zirgaudzētājs Voldemārs Leipcigs panācis vienošanos par vairāku teicamu rikšotāju iegādi no vācu treneŗa V. Heitmaņa stalla. Šo rikšotāju starts paredzēts Hamburgas hipodromā Rīgas izcilā treneŗa Kārla Vērīša vadībā. — Izlases šachists Lūcijs Endzelīns no Fīšbachas pie Nirnbergas raksta, ka apstiprinājusies ziņa par viņa dzīves biedres — Latvijas šacha meistares Mildas Laubertes-Endzelīnas līdzdalību šacha sarīkojumos Latvijā, jo kaŗa straujā norise viņus izšķīrusi. — Eslingenas LJKS vadība ar laikrakstu vidūtājību veltīgi vaicā par mūsu ievērojamā cīkstoņa Kundziņa dzīves vietu Vācijā. Kundziņš palika Rīgā savā namiņā pie Juglas, kuŗa iepriekšējos saimniekus — sportista tēvu un brāli 1941. g. 15. jūnijā izsūtīja uz Krieviju. — Švābijas vācu futbolistu sacensībā „FC. Gundelfingen" pieveica „FC. Nördlingen" 8:2 (3:1). Uzvarētāju sastāvā bija arī latvietis O. Timermanis (Liepājas ASK), kas dzīvo Lauingenā pie Donavas. — Pirmsmeža Neinburgas apriņķī (Neunburg v. W.) DP nometnes latviešu sportisti par savu vadītāju izraudzījuši V. Lāci. Viņu rīcībā ir Militāŗās valdības dāvātais galds, UNRRA's dotie galda tennisa piederumi un basketbola bumba. Sportisti pašreiz pašu spēkiem iekārto basketbola laukumu. Nometnes šacha turnīrā bez saudējumiem ir mūsu pazīstamais spēlētājs Indriķis Kalniņš. Pilsētiņā un apriņķī esošo 5 latviešu nometnu pārstāvji nodomājuši organizēt LJKS nodaļu. — Vīrceburgas LJKS nodaļas oficiālajā atklāšanā nometnes baznīcā dievkalpojumu vadīja māc. O. Kleinbergs un nodaļas pr-ks K. Lazdiņš. Svētku aktā viesi bija Militāŗās valdības un UNRRA's pārstāvji. Sekoja sacensības basketbolā, boksā un galda tennisā, piedaloties Hanavas tautiešiem un lietuviešiem. Vīrceburgas LJKS darbība jau izvērtusies tik plaša, ka saistīti 5 algoti treneŗi, kuŗu saimē redzam arī piedzīvojušo sporta darbinieku H. Baumani. Sporta nodarbes ietvertas 8 dažādās sekcijās ar 400 aktīviem dalībniekiem. Vīrceburgieši par cāklo darbu sañēmuši starptautiskās JKS (YMCA) pārstāvju atzinību. — LJKS darbību Dānijā vada inž. P. Zītars. — Trimdā Zviedrijā dzīvo daudzkārtējais Latvijas meistars paukošanā ar zobenu T. Blūmfelds (US).

Arnolds Šmits

Izdevējs un atbildīgais redaktors — Publisher and Editor-in-Chief: Viktors Baltkājis.

Sludinājumi

Par 19. div. serž. **Albertu Seski**, dz. 21. 6. 9., no Rīgas, Olgas 2—16, pēd. ziņ. 1944. g. marta beigās no Bergsdorfas slimn. pie Hamburgas, un par manu māti **Malvini Šmitu**, dz. Legzdiņu, no Dēkstes Čakstēm, sirsnīgi lūdz rakstīt ēēls. māsai **Verai Šmitai**: DP Clinic, Pionierkaserne, Mittenwald (Karwendelgeb.), Südbayern (13b).

Brāli, ielu dzelc. vad. **Augustu Ozoliņu** no Rīgas, Kr. Barona 37—16, darba biedrus, radus un pazīstamus lūdz atsaukties **Osvaldam Ozoliņam** (no Kokneses patēr. b-bas Koknesē): DP Camp 18, Barchenstr. 62, Greven, Westfalen (21).

Par **Valdi Jēkabsonu**, dz. 22. 17. 9. Mērsraga pag., no Rīgas, Stabu 60—3, bija Tukuma frontē 45. g. 22. janv., lūdz rakstīt piederīgiem: **A. Jēkabsons**, Latvian DP Camp, H. 3, Z. 6, Würzburg, Mainfranken, Bay. (13a).

Par vīru **Jūliju Tauteri**, dz. 06. 24. 2., pēd. adr. Platzkommando Sachau, Fl. H. Kdtr. A 25/XI, 1. ziņot sievai **Katrinai Tauterei**: Latvian Camp, Schloss, II Block, Zim. 54, Bad Mergentheim, Württemberg (14).

Vīru **Franci Tutiņu**, dz. 00. 16. 4., no Zvirgzdenes pag., ko vācieši noņēma darbā 44. 18. 11 no kuģa „Mar-Del-Plata" Königsberg'ā, meklē **Veronika Tutiņa** ar bērniem: UNRRA Team 69, DP Camp, Hotel Reichshof Nr. 16, Bad Mergentheim, Württemberg (14).

Ringoldu Podkalnu, dz. 1925. g. Mazirbē, no Talsiem, kas 45. g. martā atradās Vācijā, — O. Markwardts Gasthof (Lettische Arbeitsgruppe), Redlin, Kr. Ostprignitz (21), meklē māsa **Z. Lēmane**: Herzebrockerstr. 51, Rheda, Westf. (21).

Brāli Aleksandru Stīpnieku, dz. 29. 9. 9, Rīgā, bijis gaisaspēku izpal., meklē **Zenta Stīpniece**: Central DP Camp, Würzburg, Mainfranken, Bay. (13a).

Hermīni Strazdiņu, dzim. Lapiņu, dz. 12. 17. 1., no Rīgas, Tallinas ielas 40 — 3, meklē **Emilija Strazdiņa**: Latvian Camp, Lauingen/Donau, Bayern (13b).

Margrietu Biezaiti no Liepājas un **Visvaldi Kļaviņu** no Ogresgala meklē **Elza Rabāce**: Latvian Camp, Lauingen/Donau, Bayern (13b).

Par kapteiņa **Roberta Pilsētnieka** atrašanās vietu lūdz ziņot **L. Dunkulim**, Dauchingerstr. 2, Schwenningen-Neckar, Württemberg (14).

Jelgavas „Turības" nod. bij. vadītāju **Valdi Bērziņu** un Ārlavas draudzes mācītāju **Albertu Bērziņu** meklē **Valija Zīverta**: Stuttgarterstr. 33, Esslingen/Neckar, Württemberg (14).

Kaprāli **Ansi Dunkuli** no Rīgas, dz. 21. 9. 11. Rīgā, meklē vecāki: **L. Dunkulis**, Dauchingerstr. 2, Schwenningen-Neckar, Württemberg (14).

Aleksēju Strazdiņu, dz. 12. 7. 2., no Rīgas, Tallinas ielas 40 — 3, meklē **Emilija Strazdiņa**, Latvian Camp, Lauingen/Donau, Bayern (13b).

Juri Zosuli, dz. 25. 9. 3., no Laibachas instr. skolas 45. 6. 3 nosūtīts uz vienību, meklē māte. Par viņu lūdz rakstīt **Vērai Rogainei**, DP Center (Latvian Camp), Kleinkötz bei Günzburg/Don., Bayern (13b).

Par **Jāni Šmitu**, dz. 21. 16. 12., no Diklu sanatorijas, lūdzu ziņot **Kr. Ozolam**, Walderseestr. 33—3, Lübeck.

„Gaisa izpalīgu" **Edgaru Tillu**, dz. 27. 30. 9. Zvārdes pag., pēd. dz. v. Rīgā, „Feldpost L. 47362", meklē **Līna Sprinģe**, Seevasenstr. 10, Esslingen-Neckar, Württemberg (14).

Par dēlu **Visvaldi**, dz. 1926. g., kaŗavīru 15. div., vēlāk Breslavas skolā, pēd. z. no Breslavas apkārtnes 45. 29. 1., kaŗabiedrus u. c. tuvākas ziņas lūdz adresēt Dr. med. **Kārlim Vanadziņam**: Latvian Camp „Rīga", Kleiststr., Lübeck (24).

Ernu Krievu, dz. 16. 16. 3., meklē Dr. **Arnolds Krievs**: Gr. Burgstr. 59, Lübeck (24).

Vēru Salenieci, dzim. **Siraku**, no Krapes pag. meklē vīrs **Alfrēds Salenieks**: DP Camp, Haus 57, Meerbeck, Kr. Stadthagen (21).

Vēru Elksniti, dzim. Ostrovu, no Jaungulbenes pag. meklē vīrs **Alberts Elksnītis**: DP Camp, Haus 57, Meerbeck, Kr. Stadthagen (21).

Grietu Žukasu, dzim. Mitrevicu, no Rīgas, Atlasa ielas, meklē **Rasma Mitrevica** no Lielvircavas Skursteņiem: Latvian Camp, Lehbühlstr. 1, Landshut, Bayern (13b).

Jāni Jurkānu, dz. 26. 25. 3., no Rīgas meklē māsa **Anna Jurkāne**: Süd. Münchner Str. 35. München-Grünwald, Bayern (13b).

Lauksaimnieku **Pēteri Cīruli** no Liezeres pag. meklē brālis **Jānis Cīrulis**: Latvian Camp „Moislinger Baum", Hamburgerstr. 1, Lübeck (24).

Piederīgos un paziņas meklē **Jānis Pripāns** no Liezeres pag.: Latvian Camp „Moislinger Baum", Hamburgerstr. 1, Lübeck (24).

Sievu **Lidiju Bikernieci**, dzim. Mucenieci, dz. 00. 25. 1., un dēlu **Valentīnu Austri**, dz. 31. 7. 12., no Rīgas meklē **Jānis Bikernieks**: DP (Latvian) Camp, Meerbeck, Kreis Stadthagen (21).

Dr. **Fēliksu Indriksonu** ar ģimeni meklē **Emils Buksis**: Dorfstr. 2, Buxheim/Iller, Allgäu, Bayern (13b).

Džūkstes tautskolas pārz. **Krišjāni Viksnu** ar ģimeni meklē **Rūta Valtere**: Dorfstr. 2, Buxheim/Iller, Allgäu, Bay, (13b).

Sievu **Hertu Martinsoni**, dzim. Šmideri, dz. 12. 11. 12, dēlus **Ivaru**, dz. 34. 16. 6., un **Viesturu**, dz. 36. 6. 5., māti **Annu Žeiri**, dz. 82. 25. 4., un patēvu **Jāni Žeiri**, dz. 87. 24. 9., no Rīgas, Tilta ielas, pēd. dz. vieta Vācijā — Carolinstr. 23, Greiz, Thüringen, meklē **Kārlis Martinsons**: Latvian Camp „Rīga", Kleiststr., Lübeck (24). Var ziņot arī **Arnoldam Zālem**: Latvian Camp, Kleinkötz bei Günzburg/Donau, Bayern (13b).

Sievu **Mildu Čarnicki**, dz. 14. 5. 5., no Rīgas, Indrānu ielas, meklē vīrs **Voldemārs Čarnickis**: Latvian Camp „Rīga", Kleiststr., Lübeck (24).

Leo Kanaviņu, dz. 25. 24. 7., no Varaklāņu pag. meklē vecāki: Latvian Camp, Esslingen/Neckar, Württemberg (14).

Eduardu Gaili, dz. 99. 30. 1. Jelgavā, dzīv. Plūdoņa ielā 27 — 8, meklē sieva **Amalija Gaile** ar dēlu **Valdi**: Plochingerstr. 35, Esslingen/Neckar, Württemberg (14).

Ģenerāļa **Olekša** kundzi, **Irmu Birzgali** un **Lidiju Stebuliņu** no Rīgas meklē **Zenta Šmelte**, dzim. Rūtenberga: DP Camp, Bl. 9., Bonn, Oberkassel/Siegkreis.

Par gaisasp. izpal. **Edgaru Šupstiku**, dz. 27. 27. 9. Liepājā, pēd. zināmā dz. v. Egerā, lūdz ziņot mātei **Annai Šupstikai**: UNRRA Team 555, DP Camp 5, Jäger Kaserne, Eichstätt, Bayern (13a).

Par **Albertu Riemeri**, dz. 23. 29. 11. Skujenes pag., no 1. latv. būvp. 36. btl. 9. rotas, 45. g. janv. atradās Tornā, lūdz ziņot brālim **Jānim Riemerim**: Latvian Camp, „St. Paulusstift", Neuötting, Südbayern (13b).

Kārli Miezīti no Liepājas meklē **Melānija Miezīte** un **Valtrautiņa** no Rīgas: bei Fam. Hirsch, Grubweg 10, Passau, Bayern.

Dimitriju Tarasovu, dz. 17. 8. 3., no Rīgas, pēd. zināmā atraš. v. Artilleriestr. 106, Halle/Saale, meklē māte **Emilija Tarasova**: Marli Str. 79a, Lübeck (24).

Leonu Meieru, dz. 19. 26. 4., no Auru pag. Lielčankām, **Osvaldu, Mariju un Renāti Gūtmaņus** no Auru pag. Mazčankām meklē **Meieru** ģimene: DP Camp, Meerbeck, Kr. Stadthagen (21).

Aleksandru Mekšu no Oša grupas meklē Vladislavs Lubarskis no Oša grupas, dz. 21. g. Ludzas apr.: 76 DP Assembly Centre, Latvian Camp DU 766, Velbert, Rheinl. (22).

Egonu Richardu Bergmani, dz. 27. 14. 7. Jelgavā, gaisasp. izpal. Kurzemē, meklē māte **Erna Bergmane**: 1227/DP Assembly Centre, 800 Control Unit, Latvian Camp, U-Bootschule, Bl. V, Zim. 40, Neustadt/Holst. (24).

Antonu Gorbunovu, dz. 21. g. Ludzas apr., meklē **Vladislavs Lubarskis**, dz. 21. g. Ludzas apr.: 76 DP Assembly Centre, Latvian Camp DU 766, Velbert, Rheinl. (22).

Pāvelu Lubganu, dz. 20. 23. 7. Bukmuižas pag., un **Ludviku Lubganu**, dz. 26. 3. 1. Dagdā, meklē **Ludviks Lubgans**: Latvian Camp, Auf der Schanz 5, Ingolstadt, Bayern (13b).

Par Aizputes stacijas pr-ku **Jāni Brūnu**, dz. 92. 3. 11. Liepājā, pag. ziemā vēl bijis Ziemelvācijā, lūdz ziņot sievai **Ernai Brūnai**, dzim. **Kanderai**, dz. 02. 18. 8., un meitai **Inrai**, dz. 32. 9. 12.: Plochingerstr. 19 — Parterre, Esslingen/Neckar, Württemberg (14).

Jāni Deiko, dz. 24. 31. 12 Viškos, meklē tēvocis **Pēteris Putāns**: Breitestr. 19, Latviešu pastā, Esslingen-Neckar, Württemberg (14).

Stanislavu Lipski, dz. 21. g. Mērdzenes pag., meklē **Jāzeps Lipskis**: Weilstr. 29, Esslingen/Neckar, Württemberg (14).

Lūciju Putānu, dz. 24. 2. 3. Vīšku pag. (Daugavp. apr.), meklē vecāki: Pfaffstr. 9—7, Esslingen/Neckar, Württemberg (14).

Leģ. **Mārtiņu Vasmani**, dz. 07. 6. 10. Lenču pag., meklē sieva **Elza Vasmane**: Tannenbergstr. 2—2, Esslingen-Neckar, Württemberg (14).

Par bij. Skaistlauka art. pulka ārstu **Arvīdu Vanagu** lūdz ziņot **Zentai Provorno**: Stuttgarterstr. 26—1, Esslingen/Neckar, Württemberg (14).

Par **Mariju Milkovski** un **Dimitriju Dañilovu** no Rīgas, Kalēju ielas 32—8 (vai Bulduriem), kas 44. 3. 10 ar kuģi „Donau" atstāja Rīgu, ļoti lūdz ziņot **Edg. Stalbovam**: Breitestr. 19—34, Esslingen/Neckar, Württemberg (14).

Frici Vilku, dz. 08. 23. 12, kas strādāja Liepājas galas fabrikes noliktavā, meklē sieva **Anna Vilka**: Stuttgarterstr. 28, Esslingen/Neckar, Württemberg (14).

Par 19. div. kaŗav. **Ivāru Pilanderu** no Liepnas, dz. 25. 2. 11., FP 28590 C, pēd. ziņas no Kurzemes frontes 45. 20. 1., lūdz ziņot piederīgiem: **Margarita Pilandere**, Central DP Camp, 1. ēka, 50. ist., Würzburg, Mainfranken, Bayern (13a).

Meitu Beatrisi Zelmeni no Rīgas, dz. 24. 16. 3., kas līdz 1945. g. sākumam dzīv. Austrijā, meklē tēvs **Voldemārs Zelmenis**: Latvian Camp, Waldersee Kaserne, Walderseestr. 33/35, Lübeck (24).

Kaŗav. **Jāni Melki** no Vecpiebalgas, dz. 17. 8. 4., meklē māsa **Elza Strazdiņa**: Latvian Camp, Fischbach bei Nürnberg, Bayern (13a).

Kārli Ruiga, dz. Vecgulbenes pag., atsaucies! Par viņu (esot Beļģijā, P.O.W. 2221) lūdz ziņot **Erna Ruiga**: Latvian Camp, „Burgschule" Hindenburgstr. 13, Esslingen/Neckar, Württemberg (14).

Elvīru Straumi (agr. Švarcbachu), dz. Sīpolu, 38. g. v., ar 12 g. v. dēlu Ivaru meklē **Elfr[illegible]e Bērziņa**: Hotel Convikt, Dillingen/Donau, Bayern (13b).

Piederīgos un paziņas meklē **Edvards Gulbis**, dz. 25. 7. 1 Bebru pag., Rīgas apr., pēd. dz. v. Rīgā, Kājnieku ielā 12 — 5: Latvian Camp, Laufenerstr. 136½, Tittmoning, Oberbayern (13b).

Helena Cincele no Saldus meklē piederīgos un paziņas: Latvian Camp, Laufenerstr. 136½, Tittmoning, Oberbayern (13b).

Mikelis Cincelis no Saldus meklē piederīgos un paziņas: Latvian Camp, Laufenerstr. 136½, Tittmoning, Oberbayern (13b).

Par **Aleksandru Dūcmani**, dz. 18. 1. 5., lūdz ziņot mātei **Līzei Dūcmanei**: Latvian Camp, Lauingen/Donau, Bay. (13b).

Stanislavu Zavieško, 59 g. v. un meitu Ženiju, dz. 22. 5. 1., meklē **Līna Zavieško**: Latvian Camp, Lauingen-Donau, Bayern (13b).

Emmu Drāzenieci, dz. 13. 18. 11. Liepājā, pēd. dz. v. Rīgā, Gertrūdes 99—1, meklē **Ādolfs Šēnfelds**: Walderseestr. 35—5, Lübeck (24).

Leopoldu Edmundu Frīdbergu, dz. 22. 10. 8., no Ventspils, meklē māsa **Ārija Frīdberga**: Pestelstr. 1, Am Bahnhof, Melle bei Osnabrück (23).

19. div. ltn. **Robertu Ozoliņu**, dz. 23. 26. 1. Ādažu pag., pēd. ziņas no Kurzemes 45. g. janv., un viņa māsu **Emmu Ozoliņu** meklē **Marta Beite**: Latvian Camp, Lauingen/Donau, Bay. (13b).

Septiņas dzīvespriecīgas jaunavas, kopvecums 166 g., nopietnā precības nolūkā vēlas iepazīties ar sev līdzīgiem jaunekļiem. Vēst. adresēt šī laikr. kantorim: Ira, Paija, Vika, Ina, Maija, Astra, Elma. Vēlama ģīmetne un īsa biografija.

Mīlās tautu meitas! Ar jums vēlas iepazīties 3 latvju jaunekļi, kas, vētrās svaidīti, vēlas noenkuroties klusā laulības ostā. Mūsu kopvecums 75 gadi. Rakstiet Jaunākam, Vidējam un Vecākam: 76 DP Assembly Centre, Latvian Camp D. U. 766, Velbert, Rheinland.

Divi int. tautieši, kopvecumā 77 g., vientuļi, ar nodarbošanos, vēlas iepazīties ar dzīvespriecīgām, sirsnīgām tautietēm līdz 35 g. v. Rakstiet š. av. kant. ar atzīmi „Jaunākam Tālim" un „Vecākam Valdim".

„Latviešu Vēstnesis" iznāk divi reizes nedēļā. Atsevišķa numura cena 50 feniņu. Divi mēnešu abonements ar piesūtīšanu mājās vai nometnē maksā 8 markas, pusgada abonements — 20 marku. Tuvinieku meklēšanas sludinājumi, publicējot vienreizēji, 3 markas par meklējamo personu, sludinājuma atkārtojums vēl 2 markas. Pārējie sludinājumi 2 markas par rindu. Pustreknā salikumā 50 proc. dārgāk. — No angļu un franču okupācijas joslas nauda par abonementu un sludinājumiem piesūtāma ierakstītās vēstulēs.

Visa korespondence — vēstules, manuskripti, abonementa un sludinājumu pieteikumi un pasta naudas pārvedumi adresējami: „Latviešu Vēstnesim" (Latvian News Bulletin), Hotel Convikt, Dillingen/Donau, Bayern (13b). Lai sūtījumi pienāktu ātrāk, ieteicams izlietot ekspressūtījumu iespējas (Eilzustellung). Par laikraksta savlaicīgu nesañemšanu vai abonementa pārtraukšanu tehnisku iemeslu dēļ izdevniecība atbildību nevar uzņemties.

Pēc laikraksta faktisko izdevumu segšanas izdevniecība maksā honorārus par latviešu rakstnieku darbu pirmpublicējumiem, par pastāvīgo un gadījuma līdzstrādnieku korespondencēm un arī par nometņu dzīves ziņojumiem. Neizmantotos manuskriptus autori var sañemt atpakaļ, ja pielikta klāt sev pašam adresēta aploksne ar vajadzīgām pastmarkām.

„Latviešu Vēstneša" peļņas eventuālo tīro atlikumu pēc attiecīgo latviešu organizāciju ieteikumiem izlieto latviešu bēgļu un kaŗavīru aprūpes vajadzībām.

Printed by Manz, Dillingen.